

Més teràpies de xoc?

“Txubais és qui té la culpa de tot”. Amb aquesta frase Borís Ieltsin anunciava, el desembre del 1995, la caiguda en desgràcia de l'home que havia dirigit la privatització de gairebé tota l'estructura econòmica soviètica. I ara, aquest mateix home, que tant la dreta com l'esquerra acusen d'haver provocat la catàstrofe socioeconòmica més gran de la història contemporània en temps de pau, ell mateix, Anatoli Txubais, ha estat cridat per Ieltsin perquè endegui una nova fase reformista. De fet el president no ha fet sinó reconfirmar els poders que ha anat lliurant a Txubais (l'administració de la presidència i la virtual regència durant l'hospitalització) des que va veure que la seva victòria electoral depenia dels banquers i que el polític de confiança dels banquers era Txubais.

La missió encarregada a Txubais a l'hora de nomenar-lo primer vice-primer ministre és de resoldre la virtual suspensió de pagaments de l'estat rus, que es concreta en un deute acumulat de seixanta bilions de rubles, la majoria salaris impagats des de fa sis mesos als funcionaris i treballadors d'empreses estatals. Estatals per poc temps perquè el que de debò s'endeuina darrere l'arribada de Txubais al govern és la privatització

del que resta de les estructures soviètiques. Però la diuem-ne nova reforma no es limitaria a subhastar fàbriques a baix preu ans aniria acompanyada del pla de viabilitat i de reconversió que exigeix l'oligarquia bancària russa, i també el capital estranger, per a invertir en la reindustrialització del país i en l'aplicació de les noves tecnologies. Un nou capgirament que es traduiria en centenars de milers i fins i tot milions d'acomiadaments. És a dir, el gruix de la població que malviu de les empreses estatals, o privatitzades no reconvertides, amb salaris de mig milió de rubles el mes (12.000 pessetes) es podria veure abocada per primera vegada a l'atur generalitzat que s'afegiria al que ja hi ha ara i que hom prova d'amagar i d'encobrir.

Un informe recentment publicat per Guy Standing, expert de l'Organització Internacional del Treball, assegura que el govern rus aplica l'estil de les “ànimes mortes” (re-

ferència a la novel·la de Nikolai Gògol) consistent a no donar de baixa les defuncions per tal de poder manipular millor les estadístiques, especialment les que són tan incòmodes com les de la pobresa, de la malaltia o de la desocupació que, oficialment, només és del 2,5%.

Si la *perestroika* va significar el control i usdefruit de l'economia estatal per la buròcracia amb vocació de propietària, i la teràpia de xoc de Gàidar i Txubais del 1992 va significar el gran repartiment —si calia a cop de metrallera i omplint el país de captaires—, aquesta última reaparició de Txubais anuncia que

l'oligarquia bancària i petroliera està disposada a “modernitzar” Rússia amb mètodes expeditius i a ritmes compulsius.

El gran perill d'aquesta operació, equiparable a la industrialització dirigida per Stalin els anys 30, és que no creï les condicions per a un esclat de ràbia popular. A Rússia s'ha parlat molt aquests dies de l'efecte albanès i els mateixos interessats a engegar la nova onada reformista no amaguen que podrien sortir-ne esquitxats. Per això els agradaria que Txubais acostés al seu projecte polític liberals i alhora progressistes, més inclinats a l'esquerra, com ara Grigori Iavlinski, el qual s'ha negat, finalment, a formar part del nou equip.

Els sindicats han pres el nou desembarcament de Txubais com una provocació i el Partit

Comunista ha vist com s'esvaïen les seves esperances d'influir en l'economia d'acord amb les promeses que li feia el primer ministre Txernomirdin. Per això concentren totes les energies en la campanya de vaga general convocada per al 27 de març. Però les vagues generals russes d'aquests últims temps han estat ben aigualides. La de l'11 de desembre de 1989, la primera contra el comunisme, va passar inadvertida. I la segona, el 5 de novembre de l'any passat, contra Ieltsin, només la van seguir els minaires. Contemplant amb amargor el seu país Solgenitsin ha arribat a dir que, passi què passi, a Rússia no hi haurà cap revolta perquè, a la gent, ja no li resten forces ni per a revoltar-se. Però caldrà mantenir-se atent a la reacció d'aquesta societat maltractada quan li apliquin una altra teràpia de xoc —també sense anestèsia. ■

LLIBERT FERRI

“La reaparició de Txubais com a home fort de l'economia anuncia un pla de reconversió i de modernització de la indústria que podria implicar milions d'acomiadaments.”